

Asia: VN/17727/2022

Lausuntopyyntö selvityksestä - Tuomioistuinelaitoksen koulutusjärjestelmän kehittyminen : Selvitys tuomioistuinlain vaikutuksista

Lausunnonantajan lausunto

1. Tulisiko tuomioistuinharjoittelun nimellä tunnettu harjoittelumahdollisuus laajentaa kattamaan myös muut oikeudenhoidon toimijat? Jos, niin missä harjoittelu tulisi voida suorittaa? Mikä harjoittelun kesto tulisi olla?

Tuomioistuinharjoittelusta erillinen oikeudenhoidon harjoittelu voisi olla selvittämisen arvioista. Harjoittelun suorituspaikkoja voisi olla esimerkiksi syyttäjälaitos, ulosotto, oikeusapu ja Rikosseuraamuslaitos. Harjoittelu voisi koostua kahdesta tai kolmesta virastojaksosta, joissa kussakin harjoittelun kesto olisi 4–6 kk.

2. Tulisiko tuomioistuinharjoittelijoiden valintamenettelyä tehostaa? Jos, niin miten?

Tuomioistuimilla tulisi olla paremmat mahdollisuudet vaikuttaa valintoihin. Sijoituspaikkojen määrään rajaaminen hakuvaiheessa voisi tehostaa hakumenettelyä ja sitouttaa hakijoita. Hakuprosessin kesto tulisi lyhentää tai toisin sanoen lisätä hakukierroksia, jotta haun ja aloitusajankohdan väli ei olisi niin pitkä. Opintomenestyksen painotus valintakriteereissä on liian vahva. Hakijoiden kiinnostus ja motivaatio tuomioistuintehtäviin tulisi painottua valinnassa nykyistä enemmän.

3. Tulisiko asessoreiden valinta siirtää esivalintakoetta lukuun ottamatta tuomarinkoulutuslautakunnalta tuomioistuimille? Jos, niin miksi?

Tulisi. Muutos yhtenäistäisi nimitysprosessin muiden määräaikaisten tuomareiden nimitysprosessin kanssa. Se voisi myös lyhentää valintamenettelyn kestoja. Toisaalta ansioyhteenvetojen tekeminen veisi tuomioistuimilta aikaa.

4. Tulisiko tuomioistuinten esittelijöiden nykyistä tehtäväkuvaa tai kelpoisuusvaatimuksia muuttaa? Jos, niin miten?

Tehtävään tulee sisältyä vaativissa ja laajoissa pääkäsittelyissä valmistelijana toimimisen lisäksi helpompien ja vaativampien kirjallisessa menettelyssä ratkaistavien juttujen esittelijän tehtävissä toimiminen. Työnkuvassa tulisi painottua lainkäyttötyö, ei korostuneesti pääkäsittelyjen käytännön järjestelyt ja pöytäkirjan pitäminen pääkäsittelyissä.

Esittelijän kelpoisuusvaatimusten tulisi vastata tuomarin/hovioikeudenneuvoksen/asessorin kelpoisuusvaatimuksia, tai ei olla ainakaan edellä mainittuja ankarampi. Koska tuomioistuinlain mukaan tuomareiden auskultointivaatimuksesta on luovuttu, ei ole perusteltua tulkita hovioikeuden esittelijän kelpoisuutta ankarammin kuin tuomareiden osalta.

5. Olisiko käräjäoikeuksien virkarakennetta tai käräjänotaarien toimenkuvaa tarpeen tarkistaa siten, että käräjäoikeuksissa käräjänotaarit tai muut nuoremmat lainoppineet voisivat avustaa tuomareita asioiden valmistelussa?

Tulisi. Tuomioistuimissa tulisi olla nykyistä enemmän käräjänotaarien tai muita vastaavia harjoittelijan virkoja. Harjoittelijoiden toimenkuva tulisi muuttaa siten, että merkittävä osa harjoittelusta koostuisi kysymyksessä tarkoitetuista avustavista tehtävistä.

6. Onko teillä muuta lausuttavaa?

-

Ålander Tuula
Rovaniemen hovioikeus